

POSTA VE TELGRAF MEKTEBİ TALİMATNAMESİ

Said OLGUN*

Osmanlı Devleti'nde Telgraf Müdürlüğü 29 Mart 1855'te Kırım Harbi esnasında kurulmuştur. İlk telgraflar Fransız ve İtalyan memurlar tarafından Latin harfleriyle Fransızca olarak gönderilirken, yabancı uzmanlarla yapılan sözleşmelere Osmanlı asıllı telgraf memurlarının yetiştirilmesi hükmü konulmuştur. Yabancı telgrafçıların yetiştireceği yerli telgrafçıların yabancı dil bilmeleri gerektiği için, yerli ilk telgrafçılar Tercüme Odasındaki kâtipler arasında seçilmiştir.¹ Telgrafçıların yerli olmasına önem veren Osmanlı yönetimi, bu ihtiyacı gidermek için ilk olarak 1861 yılında Telgraf Memur Mülazım Mektebini açma yoluna gitmişse de, okul iki dönemden sonra kapatılmıştır. Telgraf Memur Mülazım Mektebi 1881 yılında tekrar açılmış, dokuz yıl eğitim verdikten sonra 1890 yılında kapatılmıştır. Aynı dönem içerisinde, 1872 yılında Fransızca eğitim veren Galatasaray Mekteb-i Sultanisi'nin ders programına telgrafçılıkla ilgili dersler eklenerek, buradan telgrafçılar yetiştirilmek istenmişse de bundan da istenilen sonuç elde edilememiştir. 1880 yılına gelindiğinde, bu kez Darüşşafaka Lisesi'nin son sınıfına elektrik ve telgraf dersi konulmuş, okuldan mezun olanlar Telgraf Nezâreti fen kalemine memur olarak atanmışlardır. 24 Temmuz 1908 yılında II. Meşrutiyetin ilanıyla birlikte Darüşşafaka mezunlarının telgrafçılıktaki etkinlikleri azalırken, Posta ve Telgraf Mektebi adıyla ihtiyaç duyulan posta ve telgraf memurlarının eğitimi için yeni bir okul açılmış ve cumhuriyete değin faaliyet göstermiştir.² Aşağıda transkripsiyonu verilen metin, okul için hazırlanan talimatnamenin 1909 yılında İkdam matbaasınca basılan nüshasına aittir.³

* Yrd. Doç. Dr., Siirt Üniversitesi, Tarih Bölümü. E-posta: saidolgun@gmail.com

¹ Bahri Ata, "Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Telgrafçılar Nasıl Yetiştirildi?", **Prof. Dr. Yahya Akyüz'e Armağan: Türk Eğitim Tarihi Araştırmaları, Eğitim ve Kültür Yazıları**, Ankara, PEGEM Akademi, 2011, s.283-304.

² Osman Ergin, **Türk Maarif Tarihi**, C. 1-2, İstanbul, Eser Matbaası, 1977, s.620-626.

³ **Posta ve Telgraf Mektebine Mahsus Talimatnâmedir**, Dersaadet, İkdam Matbaası, 1325.

POSTA VE TELGRAF MEKTEBİNE MAHSUS TALİMATNÂMEDİR

POSTA VE TELGRAF MEKTEBİ

Posta ve Telgraf Mektebi bir müdür ve bir kâtip ile muallimin heyetinden mürekkebe olup işbu mekteb memurînin mesleklerine ait malûmâtlarının tevsiine hâdim ve zâbitân ve erkân-ı idâreye mahreç olacaktır.

Mektep iki kısım üzerine müretteb olup birinci kısım tedrisât-ı âliyyeyi ikinci kısım da tedrisât-ı âdiyyeyi câmi'dir. Birinci kısım zabitan ve erkân-ı idâreye mahreç olduğu gibi ikinci kısım da memurînin tevsi-i malûmâtlarına hâdimdir.

Seneleri birinci kısım için yirmiden ikinci kısım için on sekizden dîn ve otuzdan efzûn olanlar mektebe kabul olunmaz.

POSTA VE TELGRAF MEKTEBİ

BİRİNCİ KISIM

Tedrisat-ı Âliyye

Şerâit-i Kabul – Posta ve Telgraf Mektebinin birinci kısmına talebe bi'l-müsâbaka kabul olunur.

Müsâbaka imtihânı her senenin ibtidâ-yı şehr-i Nisanında küşâd edilir. Kabul olunacak talebenin adedi onu tecavüz etmemek üzere sene-i sâbikanın Kânunusanisinde ta'yîn kılınır. Ve bunun için sunuf-ı memurinin meratib-i aliyyesinde görülen ihtiyaç ile vuku'u memul münhâllât ve te'sisine lüzum görülen yeni memuriyyetler esas itibar olunur.

Müsâbakaya hüsn-i ahlâkı, ikdâm, faâliyyeti ve mutavaat-ı nizâm-şinâsanesi musaddak olan ve müsâbaka senesi ibtidasından lâakal bir yıl mukaddem idâreye intisâb eylemiş olan ve kaviyyü'l-bünye bulunan memurîn kabul edilir.

Mektebe kabul yolundaki müstedayat silsile-i merâtibe birriâye arz olunur. Müstedayât-ı vâkıa tahrirî imtihânların yevm-i icrâsından iki gün mukaddemine kadar kabul edilir.

Baş memurlar ile müdirân tâliblerin maruzâtını işâr ile mükellef oldukları gibi haklarındaki takdirâtlarını bi't-tahrîr terbiyeleri etvâr ve mişvârları ve heyet-i mecmûa-i ahlâkiyyelerinin bir büyük memur olmalarına dâll ve müsâid olup olmadığını bildireceklerdir.

Müsâbaka imtihanları (1) numaralı programın muhtevi olduğu fûnûna dâir tahrirî ve şifâhî imtihanlardan ibârettir.

Tahrirî imtihanlar, tâliblerin şifâhî imtihana girebilmek için derece-i kifâyede hâiz-i malûmât olup olmadıklarını tayine hâdimdir.

Tahrirî imtihanlar idâre-i merkeziyyenin tayin edeceği şehirlerde aynı gün ve aynı saatte icrâ olunur ve bütün bu imtihanların mevzu-ları aynı mesâilden mürekkebirdir.

Evrâk-ı imtihâniyenin tashihini müteâkib şâyân-ı kabul görülen namzedlerden taşrada bulunanlar şifâhî imtihanları icrâ edilmek üzere Dersâadete celb olunurlar.

Sıraları gelip çağrıldıkları zaman bilâ öZR-i sahih imtihan encümeni huzurunda isbat-ı vücut etmeyenler müsâbakadan hariç tutulurlar.

Müsâbaka programının her kısmı mecburî olup ancak Fransızca-dan gayri ecnebi lisânları müstesnadır.

Tahrirî ve şifâhî her nev' imtihan için sıfırdan yirmiye kadar kıymet i'tâ olunur.

İhtiyârî ecnebi lisânların ilk on numarası dâhil-i hesap edilmez ve andan yukarı olan numaranın ancak sülüsü dâhil-i hesap olur.

Her ecnebi lisân için evvelâ kırâat saniyen hüsn-i hatt ve tercüme ve sâlisen mükâleme olmak üzere üç imtihan yapıp bunların heyet-i mecmuası üstüne sıfırdan yirmiye kadar kıymet takdir edilir.

Ulûm-i riyâziyye ve hikemiyyeden lâakal dokuz numara almayan ve kazandığı numaraların mecmuu umûm derslerin tâmm numara yekününün bâliğ olduğu mikdârın sülüsânına müsâvi olmayan ve Mors işaretini tanımayan namzedler mektebe kabul olunmaz.

İmtihan neticesinde mektebe dühûle isbât-ı liyâkat eden namzed-

lerin adedi o sene alınacak talebenin miktarından ziyade olursa ikinci müsâbaka icrâ edilmeksizin ilk on namzet kabul olunur.

Müsâbaka Encümeni

Encümen-i müsâbaka Fen Kalemî Müdürü reis olarak mekteb müdürü ile elektrik ve ulûm-ı riyâziyye ve coğrafya muallimlerinden ve bir kimya mualliminden ve mektebin hâricinden olarak idârece müntahab diğer iki zâtın teşekkül eder ve bu heyet her defasında Posta ve Telgraf Müdüriyyet-i Umûmiyyesi tarafından intihâb olunur.

Müsâbaka encümeni ecnebi lisânları imtihanlarında o lisân-da mütehasıs bir zâtı hazır bulundurmaya salâhiyettardır. Heyet-i mezkûre tahrirî imtihanların hangi fenlerden ve hangi mevâd üzerine olacağını tayin eder ve evrâkın tashihinden sonra kimlerin şifâhî imtihanlara kabulü lazım geleceğini kararlaştırır.

Müsâbakanın hitâmından tâliblerin derece-i ehliyetlerini ve kimlerin kabul olunacağını takdir eyler.

Heyet-i mezkûre reisi tasnif cetvelini tanzim ile li'eclil kabul müdüriyyet-i umumiyeye takdim eder ve müdüriyyet-i umumiyeye ba'de-t-tedkîk icâbını emreyleyler.

Şakirdânın İdâre Nokta-i Nazarından Hâl ve Şanları

Mektebin kısm-ı evveline kabul olunan memurlar her türlü hizmetten muâf olup müddet-i tahsil esnasında mektebe kabul olunurken hâiz oldukları maâşlarını İstanbul'daki idâre-i merkeziyyeden alırlar. Müddet-i tedris zarfında terfî' ve terakki hakkını muhâfaza ederler.

Taşradan berâ-yı imtihan İstanbul'a gelenlerden mektebe kabul olunan memurîn yalnız azimet ve kabul olunmayanlar azimet ve avdet harc-ı râhı ahzına kesb-i istihkâk ederler.

Tedrisât

Tedrisât-ı aliyye iki sınıf üzerine mürettebdir.

Birinci sınıf tedrisâtı bir Teşrinievvelde bi'libtidâr Nisan nihâyetinde ikmâl olunur. İmtihanlara Temmuzun birinde başlanarak o ay içinde hitâm verilir.

Birinci Sınıf Tedrisâtı

Bervech-i zîrdir:

Hafta İçindeki Aded-i Ders

Fransızca...	(1)
Cebir ve Hendese ve Müsellesât Tatbikâtı ve						
Evveliyat-ı Riyâziyye-i Âliyye...				(1)
Hendese-i Tersimiyye ve Menâzır...				(1)
Makine...	(1)
Nazarî Elektrik ve Mıknatısıyyet...				(3)
İnşaat-ı Hutût-ı Berriyye...	(2)
Telgraf ve Telefon Âlâtı...	(1)
Usûl-i Muhâsebe ve Usûl-i Defterî...				(1)
Hukuk-i İdâre...	(1)

Talebe bu derslerden mâada her gün bir saat Fransızca müzakeresiyle ders yapacakları gibi Mors ve Hughes muhâberesi dershânesinde ve tecrübâhânde temrinât-ı ameliyye icrâ ve iktisâb-ı rüsûh eyleyeceklerdir.

İmtihânlar şifâhî ve tahrirî ve amelî olup herhangi bir dersten 7 numaradan dûn alanlar ve mecmu' derslerden lâakal yüz numara alamayanlar terfî'-i sınıf edemeyeceklerdir.

İmtihânlar zîrdeki cedvel mucibince yapılır.

Dersler	Şifâhî	Tahrirî	Amelî
Fransızca	1	1	
Cebir ve Hendese ve Müsellesât ve Tatbikâtı ve Evveliyât-ı Riyâziyye	1	1	
Hendese-i Tersimiyye ve Menâzır	1	1	1
Makine	1	1	
Nazarî Elektrik ve Mıknatısıyyet	1	1	1
İnşaat-ı Hutût-ı Berriyye	1	1	
Telgraf Telefon Âlâtı	1	-	1
Usûl-i Muhâsebe ve Usûl-i Defterî	1	1	
Elektrik-i Sına'î ve Hukuk-i İdâre Hakkında Konferans	1		

İkinci sınıf nazarî ve amelî olmak üzere iki kısımdan ibârettir. Nazarî tedrisât ber-vech-i zîrdir.

Dersler	Haftadaki Aded-i Ders
Fransızca	2
Mesâha-i Elektrikiyye	1
Mesâha-i Elektrikiyye Ameliyyâtı [Bu derste İstanbul ve Beyoğlu Telgrafhânesine merbut teller mesâha edilecektir.]	1
Tahtelarz ve Tahtelbahr Hutût	1
Posta İşletmesi ve Nizamâtı	2
Telgraf İşletmesi ve Nizamâtı	2
Telgraf ve Telefon Âlâtı	1
Mebânî ve Levâzım	1
Hukuk-i İdâre ve Elektrik-i Sına'î Hakkında Konferans	1

Nazarî tedrisata, yine Teşrinievvel ibtidâsında başlanarak Şubat gâyesinde hitam verilir.

Martın on beşinde zîrde muharrer cedvel mucibince tahrirî ve şifâhî ve amelî olarak imtihânlar yapılır.

Dersler	Şifâhî	Tahrirî	Amelî
Fransızca	1	1	
Mesâha-i Elektrikiyye	1	1	1
Mesâha-i Elektrikiyye Ameliyyâtı [Dersâdet ve Beyoğlu Telgrafhâne- lerine merbut hutut-ı telgrafiyenin muâyenâtı]			
Telgraf ve Telefon Âlâtı	1		1
Tahtelarz ve Tahtelbahr Hutût	1	1	1
Posta İşletmesi ve Nizâmâtı	1	1	
Telgraf İşletmesi ve Nizâmâtı	1	1	
Mebânî ve Levâzım	1	1	

Kezâlik herhangi bir dersten yedi numara ve dün alanlar ve mecmu' derslerden lâakal yüz numara alamayanlar terfi'-i sınıf edemeyeceklerdir.

Hitâm-ı imtihânı müteâkib heyet-i tedrisiyyenin tensib ve müdürriyyet-i umûmiyyenin tasdik edeceği bir müddet zarfında tatbikâta bulunmak için şâkirdân âtideki dâire ve mahallerde istihdâm kılınırlar. İşbu müddet-i tatbikât altı aydan dün olamaz.

1-Fen Kalemî ve Muâyene Komisyonu ve Posta ve Telgraf Mesâlihi ve Muhâsebe ve Muhâsebât-ı Ecnebiyye ve Ambar Müdürriyyeti kalemlerinde Hutut Kaleminde ve Ambarda ve Müfettiş-i Umûmiler maiyyetinde.

2-İstanbul Beyoğlu telgrafhânelerinde ve telefon dâirelerinde.

3-İstanbul ve Yeni Cami ve Galata ve Beyoğlu Sirkeci postahânelerinde.

4-Müdürriyyet-i Umûmiyye Fabrikasında.

5-İstanbul-Cisri Mustafa Paşa; İstanbul-Selânik İstanbul-Konya şimendiferleri seyyar muâmelâtında.

6-İstanbul-İzmir İstanbul-Selânik; İstanbul-Trabzon deniz hatları seyyârları maiyyetinde.

7-Estern ve Köstence Kablo Kumpanyaları Telgrafhânelerinde.

8-Dersâadet Baş Müdüriyeti dâhilinde tamirât-ı hutût ameliyyâtında.

9-O sene içinde Memâlik-i Osmaniyye'de vuku bulacak mühim inşâat-ı hutût ameliyyâtında ve pul tabâatında ve kablo tamirât ve muâyyenâtında.

10-Bahriyye Nezâreti Elektrik Fabrikası Haydarpaşa istasyonundaki elektrik dâiresi gibi müessesât-ı elektrikiyyede.

11-Telsiz telgraf istasyonlarında.

Tatbikât icrâsında şâkirdân İstanbul'dan li'eclittatbikât harice gittikleri vakit müdüriyyet-i umûmiyyece takdir olunacak ve yirmi kuruştan dûn olmamak şartıyla yevmiye veyahut maktuan bir para alacaklardır.

Tatbikât esnasında berâ-yı tedris talebeye refâkat edenlere de harırah verilecektir.

Tatbikât müddetinde şâkirdan buldukları kalemlerin, dâirelerin bilcümle muâmelâtına iştirâk edecek ve o kalem ve dairelerin her türlü muâmelâtıyla beraber suret-i idârelerini ve hutûtun suret-i inşâ ve tamirini ve bunlara ait defâtirin suret-i tanzimini talim edeceklerdir ve bunları öğrenmiş olduklarına dâir mekteb müdüriyyetine kalem ve dâire müdür ve ümerâsı ve inşâata memur müfettiş ve mühendisler tarafından mûmza ve mu'ta bir şehâdetnâme ibrâzına mecbur olacaklardır.

Bir şâkird bulunduğu dâirenin muâmelâtına vukuf peydâ ettiğine dâir bâlâda mezkûr şehâdetnâmeyi ibrâz etmedikçe diğer bir dâireye gönderilmeyecek ve o senenin tatbikât ders programında münderic devâirin kâffesinde muâmelâtı bittaallüm şehâdetnâmelerini veya bir şehâdetnâmeyi ibrâz edemeyenler imtihâna kabul olunmayacaktır.

Eğer bir talebinin hastalık gibi bir özr-i şer'îye binâen bir kalem veya bir dâire muâmelâtını taallüme kudretyâb olamadığı sâbit olursa kendisine münasip bir müddet-i mezuniyyet verilecek ve mûma-

ileyh de mezkûr dâire muâmelesini müddet-i mezkûre dâhilinde öğrenerek ba'de imtihâna girecektir.

İşbu şehâdetnâmelerde talebenin kaç gün ve günde kaç saat devâm ettikleri ve ne gibi ahvâl ve harekâtda buldukları ve muâmeleye derece-i vukufı yazılacak doğrudan doğruya mekteb müdîriyyetine gönderilecektir.

Şâkirdân her devr tatbikte tetebbu' ve taallümle mükellef oldukları umûr ve muâmelâtın her biri hakkında birer rapor kaleme alacaklar ve işbu müddet hitâmında tedkik ve tevaggul ettikleri muâmelâta dâir sırf amelî bir imtihân geçireceklerdir.

A'zar-ı meşruaya binâen sene-i tedrisiyye içinde cem'ân bir ay gaybubet edenler o sene imtihâna kabul olunmayarak sene-i âtiyye tedrisâtına dâhil olurlar ve lâkin bilâ özr-i şer'î bir sene-i tedrisiyye zarfında cem'ân yirmi gün gaybubet edenler bir daha hiçbir imtihana kabul olunmazlar. Mektebe sabahleyin gelip bütün o günkü derslerde hazır bulunmayarak gaybubet edenler o gün gelmemiş addolunurlar.

Bir dersten dönenler tekrar imtihâna girebilirse de iki dersten dönenler ile bir defa döndüğü dersten ikinci imtihânda muvaffak olmayanlar terfi'-i sınıf edemezler. Ancak bunlar sene-i cedide dersine devâm edebilirler. Üç dersten dönenler mektepten ihraç olunurlar.

Mektepten şehâdetnâme ahz etmeden çıkanlar hiçbir imtiyaza mazhar olamazlar.

Edvâr-ı tedrisiyye-i nazariyyenin her birinin hitâmında şâkirdânı imtihân etmeye memur olan heyet:

Reis olmak üzere Fen Kalemi Müdürüyle müdîr-i mektepten, alâkadâr olan muallimlerden.

Ve müdîriyyet-i umûmiyye tarafından aklâm müdirânı meyânından müntahab iki zâtla bir müfettiş-i umûmiden teşekkül eder.

Devr-i tatbikâtın hitâmında icrâ kılınacak huruc imtihânında heyet-i mümeyyize suret-i âti üzere teşekkül eder:

İdâre-i merkeziyyeden bir şube müdürü reis

Müdür-i mekteb

Muallimîn-i mekteb

Fen Kalemi ve fabrika müdürleri ve bir müfettiş-i umûmî

Aklâm müdirânı veya memurin-i mütehayyizesinde müntahab iki zât.

Reis ile müfettiş-i umûmîyi ve diğer iki zâtı müdir-i umûmî intihâb eyler.

İşbu encümen-i imtihâniyye tedrisât-ı nazariyye imtihânında kazanılan numaralar ile tatbikât esnâsında verilen şehâdetnâmeleri kendi takdirâtıyla mezc ederek şâkirdânın derece-i ehliyyet ve liyâkatini tayin ve diploma ahzına müstahak olanların bir kıt'a cedvelini bittanzim müdiriyyet-i umûmiyyeye takdim eyler.

Bilâ öZR-i şer'i adem-i devâm ve sû-i ahlâkından dolayı kayıtları terkin olunanlar hakkında nizâmât-ı idâre ahkâmı dahi ayrıca icrâ olunur.

POSTA ve TELGRAF MEKTEBİ

İKİNCİ KISIM

Tedrisât-ı Âdiyye

Şerâit-i Kabul: Posta ve Telgraf Mektebinin ikinci kısmına her sene mülâzimîn ve memurîn-i idâre meyânından bilmüsâbaka kırka kadar talebe kabul olunur.

Müsâbaka imtihânları o senenin şehr-i Mayısında açılır. Müsâbakaya kabul olunacak memurînin hüsn-i ahlâk sahibi ve sahîhü'l-bün-ye olması şarttır.

İşbu kısma evvelâ Dersâadette bulunan memurin meyânında talebe kaydına başlanıp ba'de tedrici tedrici ve İstanbul'a mücâveret noktası nazar-ı itibâra alınarak taşra memurînine teşmil kılınacaktır. Ve bin üç yüz yirmi yedi sene-i rumisi bidâyetinden itibaren Posta ve Telgraf İdâresine şakird kaydolunanlar bu tedrisât-ı âdiyyeyi bi'l-ik-mâl şehâdetnâme almadıkça memurîn sınıfına dâhil olamayacaktır.

Mektebe kayıt ve kabule dâir müsted'ayât silsile-i merâtibe bi'r-riâye arz olunur. Müsted'inin âmirleri işbu istidâyı müdiriyyet-i umûmiyyeye takdim ve tâlib-i tahsil olan efendinin ahlâk ve mişvârı hakkındaki mütâlaâtlarını bildirmeye mecburdurlar.

Müsâbaka imtihanları (2) numaralı programda muharrer fûnuna dâir tahrirî ve şifâhî olacaktır.

Tahrirî imtihanların mâhiyeti ve suret-i icrâsı tahsil-i âliye ait fasılda münderictir.

Tahrirî ve şifâhî imtihanlara onar numara takdir olunarak her fen için sıfırdan yirmiye kadar kıymet i'tâ olunur. Tahrirî imtihanlardan yedi numara alamayanlar şifâhî imtihanlara kabul olunamayacağı gibi şifâhî imtihanlardan beş numara alamayanlar da mektebe kabul edilmeyecektir.

Müsâbaka Encümeni

Mektep müdürünün riyâseti tahtında müdür-i umumî tarafından müntahab iki mektep muallimiyle idâre-i merkeziyye müttehayyizân memurîninden bir zâttan tereküb eder. Heyet-i mezkûre tedrisât-ı âliyye encümeni-i müsâbakası misillü ifâ-yı vazife eyleyecektir.

Bu kısım müdâvimini yalnız ders zamanı hidemâttan muâf olup derslerden çıkar çıkmaz vazifeleri başında isbât-ı vücûd edeceklerdir. Taşradan gelenler de aklâm veya posta ve telgrafhânelerde kullanılacaklardır.

Şâkirdân müddet-i tederisi zarfında terfi' ve terakki hakkını muhâfaza ederler.

Taşradan berây-ı imtihan İstanbul'a gelenlerden mektebe kabul olunan memurlar yalnız azimet ve kabul olunmayanlar azimet ve avdet harcırâh ahzına kesb-i istihkâk ederler.

Tedrisât

İkinci kısım tedrisât bir seneden ibâret olup ber-vech-i zîr fûnûnu ihtivâ eder.

Dersler	Haftadaki Dersler 18
Ameli ve Nazarî Mükemmel Hesâp ve İlm-i Mesâha	1
Usûl-i Defterî ve Usûl-i Muhasebe	1
Muhtasar Hikmet	1
Amelî Elektrik ve Telgraf ve Telefon Âlâtı	1
Posta İşletmesi ve Nizâmâtı	2
Osmanlı Coğrafyası ve Kıtaât-ı Hamse Coğrafyası	1
Muhtasar Hukuk-i İdâre	1
Fransızca Kıraat (Kıraat ve Hüsn-i Hatt)	2
Hughes ve Mors Muhâberâtı	6

Tedrisata bir Teşrinievvelde ibtidâr olunarak şehr-i Nisan gâyesinde hitâm verilir ve Temmuz içinde de imtihânlar icrâ olunur.

Tedrisât yevmî üç saattir. Memurînin istirahat ve ezân zamanlarında ders olmayacaktır. İmtihanlar şifâhî ve tahrirî iki kısımdan ibâret olup her kısım için onar her ders için cem'ân yirmişer numara tayin olunur. Bir dersten yedi numara alamayanlar terfi'-i sınıf edemezler.

Bir dersten dönenler tekrar imtihana girebilüb ancak iki dersten dönenler ile bir dersten ikinci imtihânda da dönenlerin kayıtları terkin edilir.

Heyet-i İmtihâniyye

Müdîr-i mekteb ile iki mekteb mualliminden ve müdîr-i umûmî tarafından müntahab diğer iki zâttan teşekkül eder.

İşbu heyet şâkirdânın derece-i liyâkât ve ehliyetini ve diploma ahzına müstahak olanların bir kıt'a cedvelini bi't-tanzim müdîriyyet-i umumiyeye takdim eyler.

Mecmû' derslerden (180) numara alanlar aliyyü'l-a'lâ

Mecmû' derslerden (150) veya daha ziyâde alanlar a'lâ

Yüz elli numaradam dûn alanlar karibü'l-a'lâ şehâdetnâme alırlar.

Aliyyü'l-a'lâ şehâdetnâme alanlar iki sene

A'lâ şehadetname alanlar bir buçuk sene

Karibü'l-a'lâ şehâdetnâme alanlar bir sene kıdem peydâ ederler.

Müddet-i tedrisât içinde bilâ ömr-i şer'î otuz gün gaybubet edenler ile sû-i ahlâk sahibi olanlar mektepten ihraç olunur. Adem-i devâmı ömr-i şer'îye müstenid olduğunu müsbit evrak ibrâz edenler gelecek sene tedrisatına kabul edirlirler.

Adem-i devâm ve sû-i ahlâkından dolayı ihraç olunanlar hakkında nizâmât-ı idâre ahkâmı ayrıca tatbik edilecektir.

Birinci Kısma Mahsus Müsâbaka Programıdır

Ulûm-i Riyâziyye

1 – Hesap

Ta'dâd – A'dâd-ı tâmmenin cem'î, tarhı, darbı, darba âid deâvi-i basite –A'dâd-ı tammenin taksimi, adad-ı tammenin 2, 3, 4, 5, 9 ile kâbil-i taksim hassası – Kâsım-ı müşterek-i a'zâm – A'dâd-ı asliyyenin havâss-ı ibtidâiyyesi, misl-i müşterek-i asgarî –Küsûrâta müteallik amelîyyat – Kusûrât-ı a'shâriyye – Kusûrât-ı âdiyyenin kusûrât-ı a'shâriyyeye tahvili – Devrî kesirler – A'dâd-ı a'shâriyyeye müteallik amelîyyat.

Murabba' ve cezr-i murabba' – Nispet ve Tenâsüb – Mikyâsât – Mesâil-i muhtelif.

2 – Cebir

Ameliyyât-ı cebriyye – Birinci ve ikinci derecede muâdelât – Mesâil-i adîyye ve hendesiyyeye tatbiki – Silsile-i adediyye ve hendesiyye.

3 – Hendesiyye

Hendese-i sathîyye – Hatt-ı müstakîm zâviyeler, müsellesler, muvâzât, amûd ve mâil hutûta bir müsellesin ve bir zû kesîrû'l-adlâ' zevâyâsı mecmû'ası, mütevâzi'l-adlâ', muhît-i dâire.

Zaviyye-i merkeziyye – kavisler, veterler, dâireye mümâss iki dâirenin vaziyet-i nisbiyyesi – zaviyelerin mesahası – zâviye-i dâhiliyye – hatt-ı müstakîm ve muhît-i dâireye dâir mesâil-i ibtidaiyye – hutût-ı mütenasibe – müşâbehât – bir müselles-i kâimü'z-zâviyye-

nin adlâ'ı arasındaki münâsebât ve aynı noktadan mersûm veterlerin kat'ların ve mümassların havâssı.

Tenasüb ve Nisbet-i Vasatiyye

Zû kesîrû'l-adlâ' muntazam murabba' müseddes – Satıhların (aire) mesâhası müşâbih iki zû kesîrû'l-adlâ'ın satıhlarının nispeti mustatil-i mütevazi'l-adlâ' müselles ve şibh-i münharif – muhât-i dâirenin kutra nispeti – dâire mesâhası – hendese-i mücesseme – bir satha nazaran amûd ve mâil hutût ve sutuhun muvâzâtı zaviye-i mücesseme amûd satıhlar zevâya-yı mücesseme ve zû vücûh-i kesîre zâviyeler hakkında malûmat zû vücûh-i kesîre hacimlerin mesâhası, mütavâziyü's-sutûh, menşûr, ehrâm-ı menşûr-i nâkıs ehrâm-ı nâkıs-ı üstüvâne, mahrut, mahrut-ı nâkıs satıh ve hacimleri kürre-i mukatta' müstevisi dâire-i azime dâire-i sagîre bir dâire kutbu sath-ı mümâss mıntika-i küre ve kürenin satıhları kıt'a-i küre hacmi.

Ulûm-i Tabîyye

Hikmet

Teşkil-i ecsâm – kudret

Câzibe-i Arziyye

Sükût-i ecsâma dâir kavânîn-i tecribiyye – Hareket-i rakkasiyye. Merkez-i sıklet vezn-i terâzûlar – mâyiât ve gazâtın müvâzeneti – Hâl-i müvâzenette mâyiâtın sathı bir mâyi'a icrâ olunan tazyîkin her cihetinde müsâvi olduğu – Cidârlar üzerine icrâ olunan tazyik-i mâ' – Müşterek kaplar – Archimedes Kanunu – Sabitü'l-vezn (...). Metrolar – tazyîk-i nesimî mikyâs-ı tazyik – muhalliyetü'l-heva – tulumbarlar – tazyik-i mâ' – sifon – balonlar.

Harâret

Ecsâmın te'sîr-i hararetle inbisâtı – ecsâm-ı sulbe mâyiât ve gazâtın emsâl-i inbisâtiyyesinin tarifi – suyun kesâfet-i azamiyyesi – harâret-i mahsûsanın tarifi mahlûtanın esası – ecsâmın – zevebân tasallüb inhilâl tebhîr – temyi'-i tebellür.

Buharların havassı – yağmur, kar, şebnem – nakliyyet – harâret-i inşia'ya.

Savt

Sûret-i husul ve intişârı hava ve suda intişârı şiddeti. İrtifâ‘, tınnet ve aheng.

Ziyâ

Ziyânın hatt-ı müstakîm istikâmetinde intişârı. Sûrat-i in‘ikâs kanunları – müstevi ayineler. Muka‘ar ve muhaddeb kürevî ayineler. – İnkisâr, menşûr, adeseler. – Pertevsiz mikroskop teleskopların esâsı ziyânın tahlili ve terkibi tayf-ı şemsî muhtelif zâyî‘-i ziyaiyye tayfları – fotoğrafın esâsı.

Elektrik ve Mıknatısıyyet

Elektrikiyyet-i sâkine – hadisât-ı esâsiyye – Coulomb Kanunu – Elektrğin nakiller üzerinde suret-i tevzii – Sivri uçların iktidârı te‘sir-i elektrikî – Elektroskop mesâha-i elektrikiyye. Ecsâm-ı nâkle ve mücerrede tefâzul-ı iktidar-ı elektrikî – kuvve-i mahreke-i elektrikiyyenin tarifleri – Elektrik makineleri – tekşif-i elektrikî – imlâ-yı ifrağ müsta‘mel mükessifeler – elektrikiyyet-i cevviyye – paratonerler.

Mıknatısıyyet

Hadisât-ı umumîyye mesâha-i mıknatısıyye. Arzın sâha-i mıknatısıyyesi, pusula – mıknatıslama usulleri, mıknatıslarda mıknatısıyyetin muhâfazası.

Elektrik

Pilin esâsı – başlıca piller – elektrik harûfî pilleri cereyanın âsâr-ı kimyevîye ve harûriye ve ziyâ‘iyye ve fizyolojiyesi cereyan kanunları: şiddet, mukâvemet, kuvve-i muharrike, Ohm kanunu, Joule Kanunu, pillerin iştirâki.

Mıknatısıyyet-i Elektrikiyye

Cereyanlar vasıtasıyla husûle gelmiş sâha-i mıknatısıyye Amper ve Maxwell’in usulleri galvanometrenin esâsı cereyanların cereyanlar üzerine tesiri – solenoid – cereyanlar vasıtasıyla mıknatıslanma.

Mıknatısıyyet-i Elektrikiyyenin Tesiri

Hadisât-ı esâsiyye – cereyanın kendisi üzerine tesiri – self indüksiyon, Lenz kanunu – Ruhmkorff ve şiası – elektrik bi’t-tesir maki-

nelerinin esası. Gramme makinesi – indüksiyon makinelerinin kabiliyyet-i tahvili.

Telgraf ve Telefon Tatbiki

Bir telgraf devresinin unsurları – Müsta‘mel âletlerin esâsı: mors, çingirak, müceddede -- Âdî bir postanın tesisi – Bir telefon devresinin unsurları âdî bir postanın tertibi – Müsta‘mel aletlerin esası; telefon – mikrofon. –

Kimya

Basit ve mürekkebe cisimler – su tahlil ve terkibi müvellidü’l-mâ‘ müvellidü’l-humûza hava tahlili. Azot – İhtirâk-ı terkibât-ı kimyeviyye hakkında izâhât-ı umumiyye-i ıstılâhât ve rumûzât-ı kimyeviyyenin esâsları. – Hâmızlar. Esâslar – Azotun hamızları. Hâmız-ı azot. Amonyak veznen ve hacmen – Tertibâtın tabi oldukları kanunlar. – Klor. Hâmız-ı klor mâ‘. Mâ‘-i zerrîn – İyot kükürt, hâmız-ı kibritî, hâmız-ı kibrit hâmız-ı kibrit-i mâ‘-i fosfor – hâmız-ı fosfor, fosforî müvellidü’l-mâ‘, hâmız-ı fahim, fahim, hamz-ı fahim, kibrit-i fahim – karbonlu müvellidü’l-mâ‘. (Asetilen) Bataklık gazları benzin – Şu‘le. Selis – maâdin humuzât ve emlâh hakkında malûmât

Coğrafya

Kıtaât-ı hamsenin muhtasaran coğrafyası – Avrupa’nın ve memalik-i Osmaniyye’nin mufassalan coğrafyası –

Kitabet

Verilen bir mevzu‘ üzerine tahrirât – resim – resim için ayrıca imtihân yoktur – tâlibler imtihân olacak derslere ait resimleri güzelce yapmalıdırlar.

(2) Numaralı Program

İkinci Kısma Mahsûs Müsâbaka Programıdır

1 – Türkçe

İmlâ, Hüsn-i Hatt, Kitabet.

2 – Hesab

İlm-i hesâbın tarifî, ta‘dad ve terkim, cem‘, cem‘in mizânı, tarh,

tarhın mizânı, darb, kerrât cedveli, darbın mizânı, taksim, taksimın mizânı, kesr-i âdî, suret ve mahreç, kesrin envâ‘i, tevhid-i mahreç ve usul-i muhtelifesini, kesr-i âdinin cem‘i, tarhı, darbı, taksimi, kesir iş‘ârı, virgöl, kesir iş‘ârının ta‘dad ve terkimi, kesir iş‘ârının cem‘i, tarhı, darbı, taksimi.

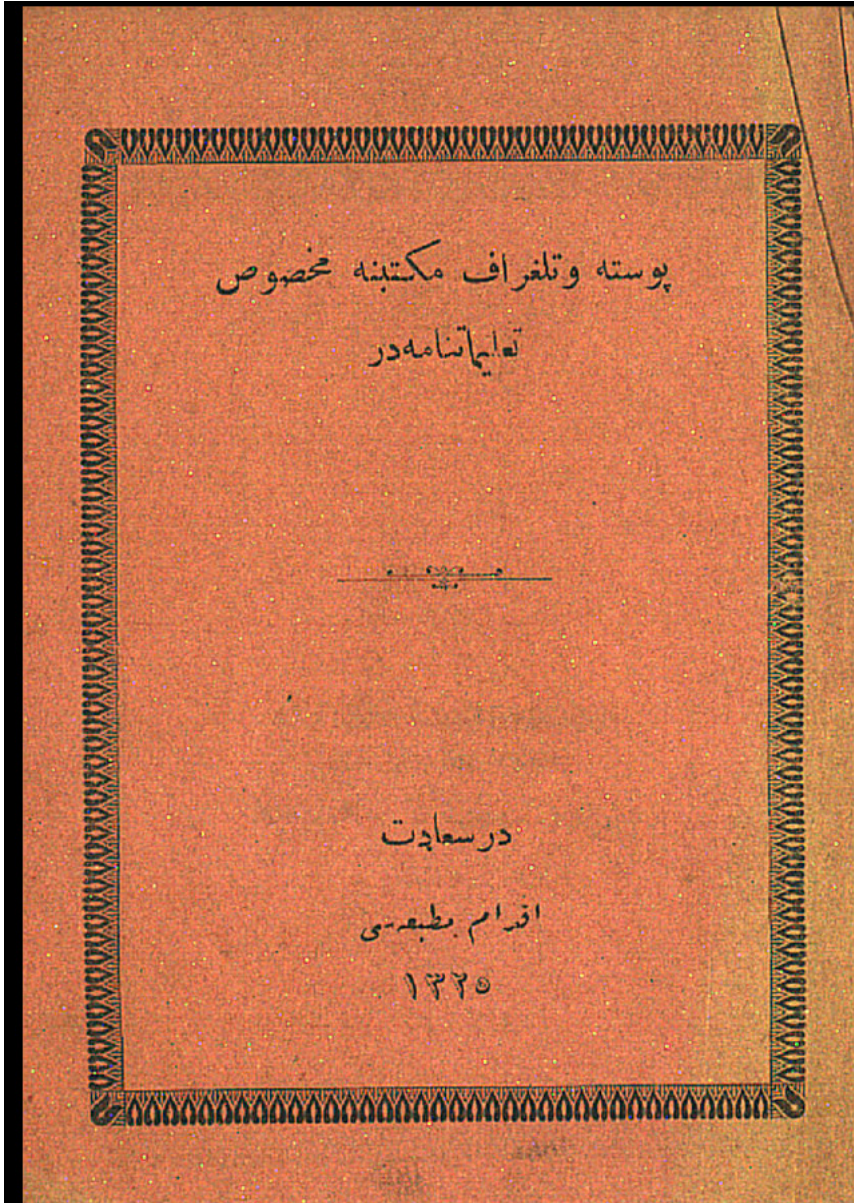
Nisbet, mukaddem ve tâli, hudud, aksî nisbet, tenasüb, her tenasübde tarafeyn-i hâsıl darbı vasateyn-i hâsıl darbına müsâvi olur.

Coğrafya-yı Osmânî ve Muhtasar Coğrafya-yı Umûmî

Memâlik-i Osmaniyyenin hududu, Avrupa-yı Osmanî ve Asya-yı Osmanî ile Afrika-yı Osmanî’deki meşhur dağlar, nehirler, körfezler, burunlar, Akdeniz’deki Osmanî adaları, vilâyetler, livâlar, kazalar.

Ekler

Ek: Posta ve Telgraf Mektebine Mahsus Talimatnâmedir,
Dersaâdet, İkdâm Matbaası, 1325.

— ۳ —

پوسته و تانراڤ مذہبی

برنجی قسم
تدریسات عالیہ

شرائط قبول —۔ پوسته و تانراڤ مکتبناک، برنجی

قسمتہ طلبہ بالسابقہ قبول اولور .

مسائلہ امتحانی هر سنه ناک ابتدای شهر نیسانده گناده

ایدیلور . قبول اولک جتی طلبه ناک عددی اونی تجاوز

ایته ناک اوزره سنه سابقه ناک کانون ناپنسنده تمین قنور .

وزونک ایچون صونف مأموریتک مراتب عالیہ سنده

کوربان احتیاج ایله وقوعی مأمول مشحلات و تالیفنه

لثوم کوربانکی مأموریتل اساس اعتبار اولور .

مسابقه به حسن اخلاق ، اقدام ففالی و دعا وعت

نظام تشائسی مصدق وللازمه سابقه سنه سی ابتدای نین

لا اقل بریبیل مقدم اداره به اتساب ایلیش اولان و قنوی الینه

بولسان مأمورین قبول ایدیلور .

مکتبه قبول یولندگی مستحیات سلسله مراثیه

بالرعا به عرض اولور . مستحیات واقعه تحریری امریحانلک

یوم اجراسندن ایکی کون مقدمه آدر قبول ایدیلور .

پوسته و تانراڤ مکتبی

پوسته و تانراڤ مکتبی برمدیر و برکاتب ایلمسلمین

هیچندن مرکب اولوب ایبو مکتب مأموریتک مسلکله به

عائد معلومانلرینک توبسینه خادمه ضابطان وارکان اداره به

تخریج اوله چقدور .

مکتب ایکی قسم اوزرینه مرتب اولوب برنجی قسم

تدریسات عالیہ ایکنجی قسمده تدریسات عاده بنجامه مدر .

برنجی قسم خدایان وارکان اداره به تخریج اولدنی کی

ایکنجی قسمده مأموریتک توبسیج معلومانلرینه خادمه مدر .

سنلری برنجی قسم ایچون یکر میدن و ایکنجی قسم

ایچون اون سکرودن دون و او تودون آفرزون اولانلر مکتبه

قبول اولتاز .

— ۰ —

مسابقه پروضا نيك هر قسمة مجبوری اولوب اخیق.
 فرالسز جادن غیرى اجنبی لسانلری مستقادر .
 تخریری و شفاقی هر نوع امتحان ایچون صفردن
 یکریمی قدر قیست اعطا اولور .
 اختیاری اجنبی لسانلرک ایلتک اون نومرو نیک اخیق .
 حساب ایلتز و ا نندن یوقاری اولان نومرو نیک اخیق .
 ثانی داخل حساب اولور .
 هر اخیق لسان ایچون اولان قرائت ثانیاً حسن خط
 و ترجمه و ثانیاً مکالمه اولاق اوزره اوج امتحان بیسلوب
 بونلرک هیئت جموعه سی اوسته صفردن یکریمی قدر
 قیمت تقدیر اییلور .
 علوم ریاضیه و حکمیه دن لاقول طقوز نومرو میان
 و تزلاندنی نومرو لورک جموعی عموم درس لک نام نومرو
 یکر نیک بالغ اولدیغی مقدارک ثلثاً مساموی اولیان
 و مورس اعارتی طایمان نامزدلر مکتبه قبول اولتاز .
 امتحان نتیجه سننده مکتبه دخوله اثبات یاقوت ایمن
 نامزدلرک عددی اوسته الکیق طلبه نیک مقصدانندن
 زیاده اولورسه اکر اخیق مسابقه اجرا ایلمک سزین ایلتک
 اون نامزد قبول اولور .

— ۴ —

باش مأمور لری ایله مدیران طلبه لرک مروضاتی
 اتمام ایله مکلف اولاندیری کبی حقلو ندمکی تقدیر لری
 بالتحریز تریه لری و اطوار و مشوار لری و هیئت جموعه
 اخلاقیه لری نیک برسیونک مأمور اوللری نه دال و مساعد
 اولوب اولدیغی بیله یزه چکدر .
 مسابقه امتحان لری (۱) نومرولی پروضا نامک محتوی
 اولدیغی فونه داتر تخریری و شفاقی امتحانلردن عبارتدور .
 تخریری امتحانلر، طلبه لرک شفاقی امتحانلره کیمه
 بیلمک ایچسون درجه کفا یهده حاتر معلومات اولوب
 اولدقیزی نعینه خادمدور .
 تخریری امتحانلر اداره سی کز به نیک تعیین ایله چکی
 شهر لرده عین کون و عین ساعتده اجرا اولور و سون
 بو امتحانلرک موضوع لری عین مسائلدن سی کیمور .
 اوراق امتحانیه نیک تصحیحی متناقب شان قبول
 کوربان نامزدلردن طشردهه بونلرک شفاقی امتحان لری
 اجرا ایلمک اوزره درساته جلب اولورلر .
 صرمه لری کلوب جانغرا لرقاری زمان بلا عذر تحجیح
 امتحان انجمنی حضور زنده اثبات وجود ایتمیلر
 مسابقه دن خارج طوطیلورلر .

— ۷ —

— تاكرزايك اراره تظه نظرمنه هكال ونايدى —

مكتيبك قسم اوله قبول اولسان مامورلو
مردولو خدمتدن مئاف اولوب مدت تحصيل ائناستنه
مكتبه قبول اولوركن حاز اوله قولى ماملرني سنايمو.
لدهكي اداؤمى كوز يودن آلورلر . مدت تدريس ظرفنده
ترفيح و ترقى حقيقى محافظه ايدرلر .

ظنمردن برامى امتحان ائنايموله كلانردن مکتبه
قبول اولنان مامورين يالكنر عزيمت و قبول اولناملر
عزيمت و عودت خريج راهى اخذينه كسب استحقاق
ايدرلر .

تذريعات

تذريعات عاليه ايكي صنف اوزريشه مرسيدر .
برنجي صنف تدريساتي برتئرين اولده لالايتسدار
پسان سايئنده اكل اولور . امتحانله توزك برنده
باشلانورق او آي ايئنده ختام ويريلور .

— ۶ —

سابقه انجمنی

انجمن مساقه فن قلمی مدیری رئیس اوله قى مکتب
مدیری ایله اکثر طریق و علم برپاشیه و جنرالیا ماملرندن
وبرکيا معلمندن و مکتبک خارچنده اره بق اداره چه
منتخب دیکر ايكي زانندن تشکل ايدر و بوهيمت هرودنه.
سنده پوسته و تائرفاق مدیریت عموميه سی طرفندن
انتخاب اولور .

سابقه انجمنی اجنئی لائلری امتحانلر نده اولساده
متخصص بر ذق حاضر بولنديرمه، صلاحیتدار درهيمت
مذکوره تخیرری امتحانلرک هاکی فسلردن وهانکی
مواد اوزريشه اوله جغئی تعیین ايدر و اورا قك تصحيحندن
صوکره کيلرک نتهاهی امتحانله قبولی لازم کله چکنی
قرار لاشدیرر .

سابقه نك ختاندده عاليلرک درجه اهليلرني و کيلرک
قبول اولنه جغئی تقدير ايلر .

هيمت مذکوره برئيسی تصنیف جدولی تنظيم ایله
لاجل التبول مدیریت عموميه به تقدیم ايدر و مدیریت
حکوميه بعدا تديق اجابئی امر ايلر .

— ۹ —

امتحانلر ششایی و تخمیری و عملی اولوب هر هانگی
 بزدرسدن ۷ نومردون دون آلاکلر و مجموع درسلدن
 لاقول یوز نومرو و آلاکلر ترفیع صنف ایده به چکلر دد .

امتحانلر زیردهکی جدول مه جنبجه پاییلور

مدرسه	تخمیری	عملی
فرانسزجه	۱	۱
جبر و هندسه و مثلثات و تعبیقاتی	۱	۱
واویات ریاضیه	۱	۱
هندسه رسمیه و مناظر	۱	۱
ماکنه	۱	۱
نظری الکتریق و مقناطیسیت	۱	۱
انشآت خطوط بریه	۱	۱
تلفون آلاکلر	۱	۰
اصول محاسبه و اصول دفتری	۱	۱
الکتریق صنایعی و حقوق اداره چتیده	۱	۱
قوشراس		

— ۸ —

برنجی صنف تدریساتی

بروجه زیردود :

هندسه ایچینده کی عدد درس

- (۱) فرانسزجه
- (۱) جبر و هندسه و مثلثات تعبیقاتی و
- واویات ریاضیه عالییه
- (۱) هندسه رسمیه و مناظر
- (۱) ماکنه
- (۳) نظری الکتریق و مقناطیسیت
- (۲) انشاءات خطوط بریه
- (۱) تلفون آلاکلر
- (۱) اصول محاسبه و اصول دفتری
- (۱) حقوق اداره

طلبه بودرسدن ماعددا هرگون برسامت فرانسزجه
 مذاکره چیسبیله درس پایه چتلی کی مورش و هوک
 مجازده سی درس خانه سننده و تخمیره خانه ده تدریسات عملیه
 اجرا و اکتساب رسوخ ایله چکلر دد .

— ۱۱ —

مارتک اون بېنده زېرده محرز جدول موجوده
تجزی و شفاهی و عملی اوله برق امتحانل اییلور

درسل	شفاقی	عملی تجزیوی
فرانسزجه	۱	۱
مساحة الکترقیه	۱	۱
مساحة الکترقیه عملیاتی [درسمات و باب اوغلی تانر اغاها لریشه سر یوط خطوط تانر اقیه نیک مماناتی]	۱	۱
تانراف و تلفون آلاقی	۱	۱
تخت الارض و تخت البحر خطوط	۱	۱
پورته ایستهمه سی و نظامانی	۱	۱
تانراف ایستهمه سی و نظامانی	۱	۱
ممانی ولو ازم	۱	۱

ککلاک هر هانگی بر دسندن بدی نوسرودن دون
آتلر و مجموع درسلدزده لاقول یوز نوسرو آله ممانلر
تر فیح صنف ایدمه چکر در .

— ۱۰ —

ایکینجی صنف نظری و عملی اولوق اوزره ایک قسمدن
عبارتدر نظری تدریسات بروجه زبرد

درسل	مقده کی عدد درسا
فرانسزجه	۲
مساحة الکترقیه	۱
مساحة الکترقیه عملیاتی [بودر دسه استانبول و باب اوغلی تانر اغاها نسه سر یوط تانر مساحة ایدمه چکر در]	۱
تخت الارض و تخت البحر خطوط	۱
پورته ایستهمه سی و نظامانی	۲
تانراف ایستهمه سی و نظامانی	۲
تانراف و تلفون آلاقی	۱
ممانی ولو ازم	۱
حقوق اداره و الکترقی صنایعی حقیقه	۱
قوتقرانس	۱

نظری تدریساته ، ۰ بیه تشرین اول ایستاسنده
با علاقه برق شباط غایه سنده ختام و یوریلور .

— ۱۳ —

- ۷ — استرین وکوستیجه قابل قومانیسـلری
تلر افخسانلرنده .
- ۸ — درسمات باش مدیرتی داخنده تمبرات
خطوط عملیاندده .
- ۹ — او سنه ایچینده محاکم عانیبده وقوعه لاجق
مهم انشآت خطوط عملیاندده و پول طبعیاندده وقابلو
تمبرات و مالیاندده .
- ۱۰ — بجزیه نظارنی الکتریق فایزیه سی جدید
باشا استابوریندهکی الکتریق دأر سی کی مؤسسـات
الکتریقیده .
- ۱۱ — تلر تلر اف استابورینلرنده .
- تطبیقات اجراندده شاکردان استابورلرن لاجل
التطبیقات خارجه کیتدیکلری وقت مدیریت عمومیه چه
تقدیر ارنه لاجق و بکری غرضندن دون اولاه تی شرطیه
یویه و یا خود مقطوره براره آله جفانلرد .
- تطبیقات انشاندده برای تدریس طلبیه به رفاقت
ایدنلرده خرج راه و یریه چکدر .
- تطبیقات مشاندده شاکردان بولندقلری قلملرنک ،
دائرلرنک با لجاه معادلانته اشتراک ایدنچک واقم و دأرته .

— ۱۲ —

- ختم امتحانی منسابق هیئت تدریسـیه بیک تئیب
و مدیریت عمومیه بیک تصدیق ایدنچکی بر مدت نظر فنده
تطبیقاتده بولمق ایچون شاکردان آیدنکی دأره
و محالده استخدام فلورلر استیو مدت تطبیقات الی
آیدن دون اوله ساز .
- ۱ — فن قلمی و معانییه قومیه بونی بوست و تلر اف
مخالجی و محاسبه و محاسبات اجنبیه و انبار مدیرتی قلملرنده
خطوط قلملرنده و انبارده و مقیش عمومیل معینده .
 - ۲ — استابول و بیک اوغلی تلر افخسانلرنده
و قانون دأر لرنده .
 - ۳ — استابول و بیک جامع و غاطله و بیک اوغلی
سرکچی بوسته خانه لرنده .
 - ۴ — مدیریت عمومیه فایزیه سنده .
 - ۵ — استابول — جسر مصطفی باشا ؛ استابول
— سلاویک استابول — قزیه شندونلری سیار
معمالاندده .
 - ۶ — استابول — ازیمیر استابول — سلاویک ؛
استابول — طربزون دکر خطلملری سیارلری
معینده .

— ۱۵ —

و مامله به درجه و توفیقی با زیاده جق طوضه بدین طوضه می به
مکتب مدیریت به کوندیله چکدر .

شما کردان ضرور تطبیقه تبع و تعلمه مکلف
اوله قلمی امور و ماملاتک هریری حتمه برر اپوز قلمه
الله چقدر و ایشو مدتک ختامنده تدقیق و توغل ابتدکاری
ماملاتک دائر صرف عملی بر امتحان چیره چکدر .

اعذار مشروعه به بنسأ سته تدریسه ایچنده جمعا
بر آی غیوبت ایدیلر اوسنه امتحانه قبول اولمیه برق
سنه آیه تدریسه دایله داخل اولورلر و لکن بلاعذر شرعی
برسنه تدریسه نظر فنده جمعا یکرعی کون غیوبت ایدیلر
بردها هیچ بر امتحانه قبول اولمالار . مکتبه صباحین
کلوب بتون او کونکی درسدرده حاضر بولمیه برق غیوبت
ایدیلر او کون گلهش عد اولورلر .

بر درسدن دوتیلر تکرار امتحانه کیره بولرسه نه
ایکی درسدن دوتیلر ایله بر دفعه دوندیکی درسدن ایکنجی
امتحانه موفق اولمالار ترخیص صنف ایدمه مرله . انجق
بوتیلر سنه جدیده درسنه دوام ایدمه بیلورلر . اوج و درسدن
دوتیلر مکتبین الخراج اولورلر .

مکتبین شهادتنامه اخذ ایتمدن چیقائلر هیچ بر .

— ۱۴ —

لرک هر دتلو امور و ماملاتیه برابر صورته اداره لرینی
و خطوطک صورت انشا و تعمیرینی و بونلرم عائد دفاترک
صورت تنظیمی تعلم ایله چکدر و بونلری او کونش
اوله قلمینه دائر مکتب مدیریت قلم و دائره مدیر و اسرایی
و انشا آه مأمور مفتش و مهندسلر طرفندن مهنی و مطعی
بر شهادتنامه ابرازینه مجبور اوله چقدر .

برشا کرد بولندینی دائره نیک ماملاتنه و قوف بیله
ایتمیکینه دائر بالاده مذکور شهادتنامه بی ابراز ایتمکجه
دیگر بردائره به کوندیله چک و او سنه نیک تطبیقات درس
بروضه ایشمه مندرج دواترک کافه سننده ماملاتی بالتم
شهادتنامه لرینی و یا بر شهادتنامه بی ابراز ایدمه بیلر امتحانه
قبول اولمیه چقدر .

اگر بر طلبه نیک خستتاک کی بر عذر شرعی به بنسأ
بر قلم و یا بردائره ماملاتی تعلمه تدریسات اوله مدینینی ثابت
اولورسه کندیسه مناسب بر مدت مانزویت و بر یله چک
و مومی ایده مذکور دائره مامله سی مدت مذکور
داخلنده او کون نبرک ایده امتحانه کیره چکدر .

ایشو شهادتنامه لرده طلبه نیک قج کون و کونده قاج
ساعت دوام ایتمکاری و نه کی احوال و حر کاند بولندیلرینی

— ۱۷ —

قوانیندان نوسرولو ایله تطبیقات ائتمکده ویریلن شها-
دنامه لری کندی تقدیر ایشیه منج ایدم دک شها که داناک
درجه اهلیت وایاتی تعیین و دیپلومه اخذینیه مستحق
اولانلارک بر قلمسه جدیدلی بالنتظام مدیریت عمومییه
تقدیم ایلر .
بالا عذر شرعی عدم دوام وسره اخلاقدانظولای
قیدلری توقیف اولانلار حقتده نظامات اداره احکامی
دخی آریجه اجرا اوللرر .

پوسته و تلغراف مکاتبی

ایکینجی تسم

تدریسات عاده

شرائط قبول : پوسته و تلغراف مکاتبک ایکینجی
تسمه هر سنه ملازمین و مأمورین اداره میانین بالماابقه
قورق قدر طلبه قبول اوللرر .
مسابقه امتحانلری اوسته تک شهر مابینده آچیلور .
مسابقه قبول اولنه جوق مأمورین تک حسن اخلاق
صاحبی و صحیح البینه اولسی شرطلرر .

— ۱۶ —

امتیازده مظهر اوله مازلر .

۱ ادوار تدریسده نظریه تک هر بربناک ختامینده شاکردانی
امتحان ایشکه مأمور اولان هیئت :

رئیس اوقاق اوزره فن قاهی مدیریه مدیر مکاتبین .
علاقه دار اولان معلمدن .

و مدیریت عمومییه طرفیندن اقلام مدیرانی میانین
منتخب ایکی ذاتله بر وقتش عمومیندن تککل ایلرر .

دور تطبیقات تک ختامینده اجرا قائله جوق خروج امتحانینده
هیئت مجیزه صورت آتی اوزره تککل ایلرر :

اداره مس کیز یه دن برشمیه مدیری رئیس

مدیر مکاتب

معلمین مکاتب

فن قاهی و قاریقه مدیرلری و بر وقتش عمومی

اقلام مدیرانی و مأمورین منتخبه سنده منتجب
ایکی ذات .

رئیس ایله مفتش عمومی یی و دیگر ایکی ذاتی مدیر
عمومی انتخاب ایلرر .

ایشور انجمن امتحانیه تدریسات نظریه امتحانینده

- ۱۸ -

امتحاننامه قبول اولیایه به جزی کی شنای امتحانلردن بش
نومرو الهمیالرده مکتبه قبول ایدیلیمه چکدر .

مسافله انجمنی

مکتب مدیرینک راستی تحتتمه مدیر عمومی طرفدن
منتخب ایکی مکتب مسلمیه اداره مرکزیه متخیران
مأموریتدن برزاندن ترک ایدر. هیئت مذکورده تدبیریات
عالیه انجمن مسافلهسی مثللو ایفای وظیفه ایلییه چکدر .
شاگردانک اداره تقضه نظرندن حال وشالیری .
بو قسم مداومینی یاکنز درس زمانی خدمتاندن مساف
اولوب درسلدن جیقارچیمه از وظیفه لری باشنده ایبات
وجود ایدیه چکدر . طشردهن کلنلرده اقنم ویا پوسته
وتلغر افشانه لرده قولالایسه چقلدر .

شاگردان مدت تدبیری طرفسه ترفیح وترقی
حقنی صحافغه ایدرلر .

طشردهن بر آی امتحان استابوله کلنلردن مکتبه
قبول اولسان مأمورلر یاکنز صریهت وقبول اولمایلر
صریتهت وعودت خرج راهی اخذینیه کسب استحقاق
ایدرلر .

- ۱۸ -

اشبوقسمه اولادرسساده تدمه بولسان مأمورین
میاننده طلبه قیدیه باتلالوب ایدیه تدبیرچی
واستابوله مجاورت تقطعی نظر اعتباره انهرق طشره
مأموریتنه تمعیل قانه چقدر وینک ، اوجوز یکرمی ایدی
سنه رومبسی بدایتدن اعتباراً پوسته وتلغراف ادارهسنه
شاگردان اولانلر بورتدبیریات عاده بی بالاکال شهادتنامه
المدخه مأمورین صنفنه داخل اولایمه چقدر .

مکتبه قید وقبوله دائر مستدعیات سلسله مراتبه
بالرعا به عرض اولنور . مستدعیاتک آمرلی اشبو
استماعی مدیریت عمومیه به تقدیم وطالب تحصیل اولان
افزینیسک اخلاق ومشورای حقتدمکی مطالمانلیری
بیلدیرمهکجه روردرلر .

مسابقه امتحانلری (۲) نومرولر بروضامسده
مخبر ففونه دائر تخیریری وشفاهی اوله چقدر .
تخیریری امتحانلرک ماهیتی وصورت اجرائی تحصیل
عالیه عائد فاصله . مندرچدر .

تخیریری وشفاهی امتحانلره اوزر نومرو تقدیر اولنهرق
صرفن ایچون صغردن یکرمی به قدر قیمت اعطا اولنور .
تخیریری امتحانلردن ایدی نومرو الهمیالر شنای

— ۲۱ —

تدریسات یتیمی اوج ساعتمدر مأمور بیک استراحت
واذن زمانلر نده درس اولیه ققدمه امتحانلر شش ماهی
وتحریری ایکی قسمدن عبارت اولوب هر قسم ایچون اولوز
وهر درس ایچون جهتا یکر میشر نوز سو تعیین اولور .
بزدردن یدی نوز سو الله یانلر تر فیح صنف ایده مزول .
بزدردن دو تکلیف تکرار امتحانه کیده سیلوب ایچوق
ایکی دزدن دو تکلیف ایله بردردن ایکنجه امتحانده
دو تکلیف قدری تر قین ایده یور .

لهیت انضامیه

مدیر مکتب ایله ایکی مکتب معلمدن و مدیر عمومی
طرزندن منتخف دیگر ایکی فاندن تشکیل ایدر .
ایشو هیئت شاکر دانک درجه ایاقیت و اهل حق
و دیلوومه اخذینه مستحق اولانلرک بر نطامه جدولی
بالتاقیم مدیریت عمومییه تقدیم ایلر .
تجموع درسلردن (۱۸۰) نوز سو آلانلر علی الاعلا
تجموع درسلردن (۱۵۰) وایدها زاده آلانلر اعلا
یوزالقی نوز سوزدن دون آلانلر .. قریب اعلا

شهادتنامه آلانلر
علی الاعلی شهادتنامه آلانلر ... ایکی سنه

— ۲۰ —

تدریسات

ایکنجه قسم تدریسات بر سندن عبارت اولوب
اولوب بروجه زیر فنونی احتوا ایدر .

هفته دهگی	درسلر
۱۸	درسلر
۱	عملی و نظری مکمل حساب و علم مساحه
۱	اصول دفتری و اصول محاسبه
۱	مختصر حکمت
۱	عملی الکترونق و تلفونق و تلفون آلانلی
۲	یوسته ایلماشمه سی و نظاماتی
۲	تلفونق ایلماشمه سی و نظاماتی
۱	عنائلی جعفر افیاسی و قطعات خشمه جعفر افیاسی
۱	مختصر حقوق اداره
۲	قرالخرجه قرائت (قرائت و حسن خط)
۲	هوک و مورس مجاریق

تدریسنامه بر نفسرین اولاده ایشو اوله ورق شهر بیسان
غایه سنده ستام بر یولور و تقو زاینده ده امتحانلر اجر اولور .

— ۲۳ —

کورات اعتداليه — کورات غايه‌نك کورات
اعتداليه بخوبى — دورى كمرى — اعداد اعتداليه به
متعلق عمليات .
مربعات چند مربع — نسبت و تناسب — مقياسات —
مسائل مختلفه .

۲ — مير

عمليات جبريه — برنجى واكياتى درجه‌ده مسائل
— مسائل عدديه و هندسيه به تطبيق — سلسله عدديه
و هندسيه .

۳ — هندسيه

هندسه — طاحيه — خط مستقيم زاويه‌لر ، مثلث ،
موازات ، عمود و منال خطوط ، بر مثلث و بر ذكبير الاضلاع
زاوايى مجموعى ، منوازى الاضلاع ، محيط دازه
زاويه كمرى — قوسى و وترى ، زاويه عماس ايكى
دايره‌نك وضعت نسيهسى — زاويه‌لر ك مساحهسى —
زاويه داخليه — خط مستقيم؛ محيط دازه به دائر مسائل
ابتدائيه — خطوط متناسبه — مشابهت — بر مثلث
قائم‌الزاويه‌نك اضلاعى اده‌سندكى مناسبات و عين تقطعون
مربوع و وترى ك قاطعوى و ماسلك و خاصى .

— ۲۴ —

اعلا شهادتنامه آلانلر ... بر بيجق سنه
قرباعلا شهادتنامه آلانلر بر سنه قدم بيداليدلر .
مدت تدريسات ايجنده بلا عذر شرعى اوتوز كوز
غيوبت ايدنلر ايله سوه اخلاق صاحبي اولانلر . ككتبين
اخترالى اولوزور ، عدم دوايى عذر شرعى به مستداو ايدنلر
مبنت اوراق ابراز ايدنلر كله چاك سنه تدريساتنه قبول
ايديلورلر .

عدم دوام و سوه ، اخلاقتد اطلولان اخترالى اولانلر
حقيقه نظامات اداره احكامى آيبرجه تطبيق ايديله چكدر .

برنجى قسمه مخصوص مسابقه پروض ايدلر

علوم رياضيه

۱ — ماسب

تعداد — اعداد نامه‌نك جمعى ، طرحى ، ضروف
ضربه عدد دوايى بسيله — اعداد نامه‌نك تقسيبى
اعداد نامه‌نك ، ۲، ۵، ۱۰، ۱۵، ۲۰، ۳۰، ۴۰، ۵۰، ۶۰، ۷۰، ۸۰، ۹۰، ۱۰۰ قابل تقسيم خاصهسى —
قامم مشترك اعظم — اعداد اصليه‌نك خواص ابتدائيهسى ،
مثل مشترك اصغرى — كوراته متعلق عمليات — .

— ۲۵ —

رقصیه . — مرکز ثقل و وزن ترانولر — مایعات
وغازاتک موازاتی — حاک مواز شده مایعات سطحی
برایند — اجزا اولیان تفسیق هر جهتده ، مساوی
اولدینی — جذر لر اوزر بیه اجزا اولیان تفسیق ماء —
مختلک قایلر — ارضیه قانونی — ثابت الوزن ارعدو .
میزولر — تفسیق ایسی ، قیاس تفسیق — محلیت الهوا —
خالر بیه بلر — تفسیق ماء — سینورن — بار بلر —

صداست

اجسامک تأثیر حرارتله ایسالی — اجسام صلبه
مایعات وغازاتک اتمال انساطیه . تک تریقی — صویک
کثافت اعظیبه سی — حرارت مخصوصه تک تریقی
مخلوطلارک ایسی — اجسامک — زبان تفسیق انحلال
بخش — تفسیق بلر .
بخار لارک خصاصی — یغور ، قار ، شبنم —
ناقلیت — حرارت الشعاعیه .

صوت

سوزت حصول واتهشاری هو اوسوده انتشاری
شدق . ارتفاع ، طفت ، و آهنگ .

— ۲۴ —

اسب و نسبت سطح

ذوکبیر الاضلاع منتظم مربع مسدس — سطحلرک
(aire) مساحه سی ، معابه ایکی ذوکبیر الاضلاعک
سطحلرک نسبی سطحلر موازای الاضلاع منک
و شیه منحرف — محیط دایره تک قفل ، نسبی — دایره
مساحه سی — هندسه مجسمه — بر سطحه نظراً عمود
ومائل خطوط و سطوحک موازاتی زاویه مجسمه عمود
سطحلر ذویای مجسمه و دو وجه کبیره زاویه بلر حقیقه
ممولومات ذووجه کبیره حجملرک مساحه سی ، متوازی
السطوح ، منشور ، احرام منشور ، ناقص احرام ناقص
اسطوانه ، مخروط ، مخروط ناقص سطح و حجملر کره
مقطع مستوی دایره عظیمه دایره صغیره برداره قیاسی
سطح عاقل منقله کره و کره تک سطحلری قطعیه کره جمعی

علوم طبیعیه

صنعت

تشکیل اجسام — قدرت
جانیه ارضیه
سقوط اجسامه دایره توانین تجریبه — حرکت

— ۲۷ —

مقاطعاتىيەسى ، بوسلە — مقاطعاتىلامە اصوللىرى ،
مقاطعاتىلار دە مقاطعاتىنىڭ خىلافەتىسى .

الكتىزىيە مەركى

پىلان اساسى — باشلىقچە پىلار — الکتىزىق حەرورى
پىلارنى جىزىپانك اتار كىمىسويە و حەرورىە و ضىيا ئىيە
و ئىسسىق لۇتۇرەسى جىزىپان قانۇنلىرى : شەدت ، مەقاومت ،
قوۋە حەركە ، اوم قانۇننى زول قانۇنى . پىلار كە اشتراكى .

مقاطعاتىيە الکتىزىيە

جىزىپالار واسطەسىيە حەموالە كىلىش ساخە مقاطعاتىيە
آبەر و ماقسولك اصوللىرى — غالوانو ئىرتەنىك اساسى
جىزىپالار كە جىزىپالار اوزرىپتە تا ئىزىرى — سولە ئوتىد — جىزىپالار
واسطەسىيە مقاطعاتىيەلامە .

مقاطعاتىيە الکتىزىيەنىڭ تا ئىزىرى

خاندات اساسىيە — جىزىپانك كىندىسى اوزرىپتە
تا ئىزىرى — سالف اندوكسىون ، لىزىقانىنى — رومەقورف
و شىمەسى — الکتىزىق با ئا ئىزىرى ما كىندىرىپانك اساسى .
ضىام ما كىنەسى — اندوكسىون ما كىندىرىپانك قابىلىت
ئىخچولى .

— ۲۶ —

ضىيا

ضىيانك خىط مستىقم اشتىقامتتە اشتىخارى . سەرت
انىكس قانۇنلىرى — مستوى آيىنلەر . قەم و خەندىب
كروى آيىنلەر . — انكسار ، مەنقور ، عدسەلەر . —
پرتوسىز مېقرو سەقوب تەسەقوب لارك اساسى ضىيانك
ئىخچالى و تىكىچى طىلف شەمئى ئىختىلاف صنایع ضىيا ئىيە
طىلفلىرى — فلوزغوزانك اساسى .

الكتىزىيە رەمقاطعاتىيە

الکتىزىيەنىڭ سا كىنە — خاندات اساسىيە — قولومب
قانۇنى — الکتىزىيەنىڭ ئانالار اوزرىپتە سورت تورى —
سىورى اوجار كە اقتدارى تا ئىزىرى الکتىزىق — الکتىزىو .
سەقوب مساخە الکتىزىيە . اجام ئاقالە و ئىخچودە ئىختىلاف
اقتدار الکتىزىق — قوۋە حەركە الکتىزىيەنىڭ تەمىزلىرى —
الکتىزىق ما كىندىرى — تىكىنىف الکتىزىق — امسال .
افراغ مەستەمل مەكتەلەر — الکتىزىيەنىڭ جويە —
پارانو ئىزىر .

مقاطعاتىيە

خاندات جەمئىيە مساخە مقاطعاتىيە . ارىخانك ساخە

— ۲۹ —

مهنر نیا

قطعات نخستك مختصر آجنر افیاسی — اوروباك
و مالك عنايه ك مفصلاً جنر افیاسی —

کتابت

وربان بر موضوع اوزرینسه تخریزات . — رسم
ایچون — رسم ایچون آبروجه امتحان پوقدر —
طالابل امتحان اولهجن درسله عالم رسملری
کوز خطها پایدیرلر . —

(۲) نوسرول ایکنجی قسمه مخصوص
پرغلام

مسابقه پروضا ایدیر

۱ — ترکیب

املا ، حسن خط ، کتابت .

۲ — حساب

علم حسابک تهریقی ، تعداد و رقم ، جمع ، جمک
میزانی ، طرح ، طرحه، میزانی ، ضرب ، کرات جدولی ،
ضربک میزانی ، تقسیم ، تقسیمک میزانی کسر عادی ،
صورت و تخریج ، کسرک انواحی ، توحید تخریج واسول

— ۲۸ —

— لغراض و لغزیرر لطیبی —

بر لغزراف دوره-سنگ عنصرلری — مستعمل آنلرک
اساسی : مورس ، چنتراق ، جدهده ، — عادی بریوسه
تک تألیس — بر تلفون دوره-سنگ عنصرلری عادی
بریوسه، تک ترکیبی — مستعمل آنلرک اساسی ، تلفون
— میفر و فون . —

کییا

بسیط و مرکب جسملر . — صورتحلیل و ترکیبی
مولدالله مودالخرجه هوا تحلیلی . آزوت — احتراق
ترکیبان کمیوه خفتهده ایضاعات عمومیه استخلاجات
ورموزات کمیوه تک اساسلری . — حامضلر ، اساسلر —
انزاتک حمضلری . حامض آزوت . امونیاق وزناً و حجماً
— ترتیبک تابع اوله قلمی قانونلر . — قیور ، حامض
قلورما . ، ما. زرین — ایود کورکورت ، حامض کبریتی ،
حامض کبریت حامض کبریت ما، نوسفور — حامض نوسفور ،
نوسفورلی مولدالله ، حامض غم ، غم ، حامض غم ،
کبریت غم — قازیرتلی مولدالله . آستیان . بقاقاق
تازلری بتزین — شعله . سلیس — مهانن حمضات
واملاح خفتهده مهولومات —

— ۳۰ —

مختلفه سنی ، کسر عادی نیک جمعی ، طرحی ، ضربی ، تقسیمی ،
 کسر اعشاری ، ویرکول ، کسر اعشاری نیک تعداد و تقیمی ،
 کسر اعشاری نیک جمعی ، طرحی ، ضربی ، و تقسیمی .
 نسبت ، مقدم و تالی ، حدود ، عکسی نسبت ،
 تناسب ، هر تناسبه طرفین حاصل ضربی وسطین حاصل
 ضربیه مساوی اولور .

جغرافیای عثمانی و مختصر جغرافیای عمومی
 ممالک عثمانیه نیک حدودی ، اروپای عثمانی و آسیای
 عثمانی ایله افریقای عثمانیه کی مشهور طاغیر ، نهر لر ،
 کور فز لر ، برون لر ، آق دک زده کی عثمانی اطهر لر ،
 ولایت لر ، لوالر ، قضالر .

